

Ročník: 97 | číslo: 3 | 15. ledna 2017 | Cena: 10 Kč

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Spiritualita

EDITORIAL

Celá příroda je určena k tomu, aby nám připomínala ráj. Thomas Merton

Rád bych, abyste tu malou botanickou zahradu také navštívili, jenže už nevím, kde se vlastně nachází. Je v ní leknínové jezírko. Na dně je možno rozpoznat okrouhlé květinové hrnce, kde jsou jednotlivé rostliny rozsazeny. Každá je tam sama pro sebe, v osobním ohraničení.

Z této základny lekníny vyrůstají, vztyčují se kolmo vzhůru, až dosáhnou povrchu hladiny. Tam rozestřou zelené listy a rozvinou bílé a růžové květy. Na této druhé, vyšší úrovni nejsou žádná rozmezí, vodní hladina je společná všem. Omezení v hrncích dole pranic neznamená. Květiny se radují, že mohou svobodně kvést na vzduchu pod sluncem. Vyšší rozměr je tu proto, aby se otevřela duše květu, aby obšťastnila sebe i své družky i celé prostředí tou září, kterou do ní vložil Bůh.

Lidská společnost je rozhraničena nikoli do hrnců, ale do jiných přízemních, omezujících útvarů. Jsou to rozdíly národnostní, náboženské, politické a vůbec názorové. Jsou ovšem i nejrůznější drobné sobecké ulity všeho druhu. Lidé pokládají hmotná, domněle spolehlivá zajištění za jedině možná. Takto se ovšem zabezpečují i jedni proti druhým: odtud neshody, sváry, nepřátelství, války. Příčinou je neznalost jiné, vyšší, duchovní úrovně, bez níž není možno ani kvést, ani se opravdu radovat, ani vpravdě milovat, ani naplňovat věčný smysl bytí, pro nějž jsme byli všichni vrozeni do života. Miroslav Matouš

Příjemné chvíle nad číslem, které jsme věnovali spiritualitě, přeje redakce

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Ohlédnutí za Vánocemi v Košicích

26. 12. se konaly v náboženské obci Košice slavnostní české vánoční bohoslužby, na kterých si členové obce zavzpomínali na obnovení činnosti naší církve před 20 lety. Slavnostních bohoslužeb se zúčastnil jako kazatel biskup CČSH na Slovensku br. Jan Hradil, který spolu se zesnulým br. vi-

zesnulým br. Bohumilem Kamanem, kdo se o obnovení obce v Košicích zasloužil a celých 20 let se spolu se sloužícími duchovními o chod NO staral. Br. Bohumil Kaman od února 2014 až do 15. 5. 2016 jako duchovní náboženské obce.

CČSH se stala v r. 1998 členem Eku-
menického spole-
čenství církví v Ko-
šicích a zúčastňo-
vala se všech orga-
nizovaných akcí.
Úspěšně spolupra-
covala s Českým
spolkem v Koši-
cích na organi-
zování každoroční
poutě při výročí
mučednické smrti
Mistra Jana Husa
a dalších akcí.

kářem Bohumilem Kamanem (†15. 5. 2016) zahájil 26. 12. 1996 činnost církve v Košicích.

Církev československá (husitská) vznikla na Slovensku v čase prvního československého státu. Do naší církve tehdy vstoupily tisíce Čechů, žijících na Slovensku, a tak vzniklo 54 bohoslužebných míst a 16 farních úřadů včetně košického. Po rozdělení Československa v r. 1939 byla činnost církve na Slovensku zakázána. Až v r. 1988 přišel na Slovensko jediný kněz pro NO v Bratislavě, nynější náš br. biskup Jan Hradil, a byl to právě on spolu se

nějšího br. vikáře Miroslava Tábořského bude tato spolupráce a celá činnost náboženské obce v dalších letech pokračovat. Bratr biskup Jan Hradil popřál náboženské obci v Košicích k výročí „...*aby se Božího slova hlásati nebáli, hlásali je pravdivě, sebe nevyvyšovali, ale o správu svěřeného stádečka se starali. Aby náboženská obec vzkvétala ke cti a slávě Božího jména.*“

**Růžena Kulichová,
předsedkyně RS NO
Miroslav Tábořský,
vikář VD a farář NO Košice**

Týdeník Církve československé husitské.

Vydává: Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6.

Vedoucí redaktorka: ThDr. Klára Břeňová,

redaktoři: PhDr. Václav Drašnar,

Mgr. Ervín Kukuczka, Milan Udržal, grafik.

Šéfredaktorka Cesty: Mgr. Jana Krajčičřiová.

Tel. redakce: 220 398 107;

e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Tisk: Grafotechna. Distribuce a reklamace: A.L.L.

production s. r. o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9,

Call centrum - tel.: 840 306 090.

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků.

Předplatné: František Brynych, tel.: 220 398 117,

e-mail: frantisek.brynych@ccsh.cz

Silvestrovská pout' ke kostelu sv. Jana Křtitele

Náboženská obec CČSH Mirovice, 31. 12. 2016: Již šesté putování mirovických věřících ke kostelu sv. Jana Křtitele na Stražišti přivedlo dohromady letos téměř dvacet poutníků a poutnic. Pout' vedl bratr kazatel Libor Zeitham. V areálu stražišťského kostelíku pak přítomným poželhal do nového roku bratr biskup Filip. Na konci pobožnosti také poutníci rozsvítili svíčky na zdejší hřbitově, za zesnulé i živé, za křesťany všech dob i za naši krásnou zemi.

Text a foto: Miroslav Felcman

„Uslyším lidi na půlnoční zpívat v kostele...“ - Půlnoční v Husově sboru ve Vršovicích

Za hojné účasti veřejnosti, která do posledního místečka zaplnila veškerý prostor k sezení i stání, se konala půlnoční bohoslužba 24. prosince v Husově sboru ve Vršovicích. Bylo to historicky první vystoupení Václava Neckáře na skutečné půlnoční bohoslužbě, kde zazpíval i svůj hit Půlnoční. Známy zpěvák, který je se svou rodinou členem sesterské náboženské obce v Praze Braníku, v té souvislosti uvedl: „Půlnoční už jsem zpíval téměř všude a ve všech časech, i v červenci v pravé poledne, na opravdové půlnoční to však bylo letos poprvé.“ Kromě této písně zazpíval Václav Neckář i další vánoční písně ze svého repertoáru. Doprovodil ho chrámový sbor Pražských pěvců, který byl pro tento účel doplněn o četné dětské hlasy nejmladších potomků bratra faráře Davida Frýdla, který půlnoční bohoslužbu vedl. Bohoslužbu doplnili i někteří kolegové Václava Neckáře z umělecké branže. Rolí lektora biblických textů na sebe vzal Jiří Lábus, v publiku byly přítomny Iva Janžurová a Sabina Remundová. Kromě písní Václava Neckáře zazněla v průběhu večera Rybova česká mše vánoční v orchestrálním podání. Orchestr vedl a sbor řídil skutečný mistr ve svém oboru, pan Stanislav Mistr. Děkujeme všem zúčastněným i Městské části Praha 10, která celou akci podpořila ze svých grantových zdrojů. Příznivci Václava Neckáře se mohou těšit na komorní recitál Václava Neckáře Mezi svými, který v blízké době opět zařadí Vršovické divadlo MANA v Husově sboru do svého programu. Srdečně zveme!

Rada starších

NAD PÍSMEM

Umíme to říct dál?

A já jsem stále nevěděl, kdo to je, ale ten, který mě poslal křtít vodou, mi řekl: „Na koho spatříš sestupovat Ducha a zůstat na něm, to je ten, který křtí Duchem svatým.“ Já jsem to viděl a dosvědčuji, že toto je Syn Boží. Jan 1,33-34

Prochází věky to Boží „namlouvání“ člověka. Prochází od časů Starého zákona přes čas Nové smlouvy až po časy naše. Hospodin oslovuje svůj lid, ale i každého člověka, váže ho do vztahu se sebou, žádá si ho víc a víc.

Už Izajáš o tom ví své. Copak ho kdy napadlo, že by měl a směl použít ústa, aby jím Bůh mohl promlouvat? A přece je k tomu zavolán. Uvědomuje si nakonec, že tak už to s ním Bůh zamýšlel odedávna (už od zárodku jeho života). Má být Božím služebníkem uprostřed svého lidu. Znamením naděje v temných dobách. A nakonec i to je málo. Má prosvítit cestu k Bohu nejen svým vlastním, ale i těm dosud cizím. Bůh neomezuje působení jen na své „vyvolené“, celý svět je jeho, celý svět má být zachráněn.

To „světlo pronárodům a spásu do končin země“ rozeznali pak první křesťané v Ježíši Kristu (známe to z řeči starce Simeona nad betlémským dítětem v jeruzalémském chrámu). Další a další generace, další a další zástupy se mají stát lidem, jemuž je Hospodin Bohem.

V tom duchu píše svůj první list křesťanům do Korintu i apoštol Pavel. Právě v té směsici lidí ze všech koutů tehdejšího světa, kteří přicházeli a zase odcházeli z přístavního velkoměsta, povolal Pavlovým působením Hospodin mnohé do Kristovy obce. Tito lidé měli za sebou jiné náboženské i kulturní pozadí, než Ježíšovi krajané. A přece je „do společenství se svým Synem, naším Pánem Ježíšem Kristem“ Hospodin zavolal. Jeho věrnost není v tom, že by se omezil na původně vyvolený lid, jeho věrnost přesahuje lidská vymezení, ohraničování, jeho věrnost je stálost vztahu, k němuž volá.

V rozechvění katastrofickými a zároveň povrebnými výroky médií o dnešní evropské situaci, v oprávněném zneklidnění stavem současného světa je dobré zakotvit svou existenci v Bohu, který je věrný a stálý. On neopouští, on volá další a nové. Možná je to těžko k postřehnutí v tradičním provozu křesťanských církví, kde počítáme stále menší počty. Leccos se dá tomu církevnímu provozu vytýkat, leccím zaostává. Možná jsme si my, evropští křesťané, příliš zvykli, ustrnuli v určitých způsobech a možná nedostatečně důvěřujeme Božímu povolávání. Jenže mezi lidmi je znát, že hledají, v čem zakotvit svůj život. Že potřebují odpovědi na své životní otázky. Že je leccos tíží a nevědí si s tím rady.

Pane Ježíši Kriste, dej nám dojít tam, kde bydlíš.
Daruj nám domov v sobě. Neotřesitelný,
ale proměňující. Daruj nám milost své blízkosti
mezi lidmi současného světa,
v jejich trápeních, naléháních, hledáních.
A dej nám odvahu činit, co po nás žádáš.
Amen.

Možná, kdyby k nim dolehly Křtitelovy rasantní výzvy, postavené do dnešních souvislostí, zařadili by se docela ochotně do zástupů takových, kdo u Jordánu mínili jít do sebe, očistit se, osvěžit, začít něco nového, nadějnějšího...

A my se musíme ptát: U koho jiného najdou odpověď, než u toho, kdo bere na svá ramena tíhu světa, propady, krize, dluhy, selhání – tradičně řečeno hříchy? A kdo jiný to na sebe bere než Kristus? A jsme-li Kristovým tělem, jak církev chápeme a nazýváme, kde máme být a co dělat? S čím se vypořádat sami v sobě a mezi sebou, aby skrze nás mohl volat Bůh další a další? Jan Křtitel poznal Spasitele podle Ducha Božího.

Jak ten k nám mluví? Co nám dává rozeznat a co po nás žádá? A rozeznáme-li konečně, oč jde, co to s námi udělá?

Bůh je věrný, Kristus stále volá další učedníky. Některým to zavolání změnilo život, seberou se a vyjdou za ním. Jiní zůstanou třet jakoby na břehu Jordánu a vrátí se zas ke svým způsobům. Prochází věky to Boží „namlouvání“ člověka. Hospodin svou láskou oslovuje vlastně každého, volá ho do vztahu se sebou a žádá si ho víc a víc.

Umíme říct: Nalezli jsme Spasitele? Umíme to říct dál?

Jana Wienerová

DRUHÁ NEDĚLE PO ZJEVENÍ

Hospodin seslal slovo své a uzdravil je, zachránil je z jámy. Ti at' vzdají Hospodinu chválu za milosrdenství a za divy, jež pro lidi koná. ŽALM 107,20-21

První čtení z Písma: Izajáš 49,3.5-6

Tužby vánoční:

1. Abychom Ježíše jako Syna Božího vyznávali a za Pána jej přijímali, modleme se k Hospodinu.
2. Abychom v naší církvi o duchovní dary pečovali, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písma:

Panovníku, Hospodine, tvůj Syn je světlem světa. Dej, at' se na nás odráží světlo jeho slávy, abychom byli světlem naší zemi! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, at' slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: 1. Korintským 1,1-9

Evangelium: Jan 1,29-42

Verše k obětování: Žalm 66,1.16

Verše k požehnání: Jan 1,41.42

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, dej, at' živení tvým slovem a svátostí se připravujeme na splnění tvých zaslíbení! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 43, 185, 188

Proměny zbožnosti a spiritualita dneška

Spiritualita a zbožnost je něčím, o čem můžeme psát jen s velkou opatrností a zdráhavostí. Je to záležitost velice niterná a týká se našeho osobního vztahu s Bohem. Zbožnost souvisí s naší vírou, s modlitbou, s náboženskou zkušeností a s mystikou.

Za určovatele a hlavní nositele křesťanské zbožnosti byli ve středověku považováni především řeholníci a řeholnice, mystici a mystičky, duchovní osoby dosahující zvláštních náboženských zážitků a zjevení asketů a rozjímáním nad Kristovým utrpením a křížem. Mystická středověká zbožnost a na ni navazující barokní spiritualita byly neseny tradicí vizí, kdy Kristus se zjevuje světcům, jako je František z Assisi, Kateřina Sienská, Ignác z Loyoly, Terezie z Avily a dalším. Je to znázorněno řadou obrazů i soch křesťanského umění s vizionářskými tématy a nadpřirozeným zjevením Krista, Marie a dalších postav z duchovního světa.

Přichází však doba osvícenství, doba rozumu, včetně kritiky středověké a barokní asketické zbožnosti. Víra a zbožnost osvícenců se začíná více soustřeďovat na to, co je přirozené, než na to nadpřirozené. Boží blízkost je vnímána ve světě, v přírodě a v nitru člověka. Dokládá to i oblíbená krajinomalba 19. století se scénami barvitě přírody, za níž je tušen Bůh jako Tvůrce. To, co je „přirozené“ – vesmír, příroda, člověk a jeho možnosti, je viděno očima víry jako „záračné“.

V této době osvícenské a modernistické zbožnosti se rodí Církev československá husitská. Zbožnost zakoušející přítomnost Boha v nekonečném vesmíru a lidském nitru je zřetelná i v textech některých duchovních písní a modliteb. „Tisíce světů, že jsi, Bože, hlásá, o tobě mluví hor a lesů krása, a já tě, lásko, tuším v srdci svém“ (Zpěvník ČČSH č. 286). „Blízký je tobě Otec tvůj, jenž

vládne celým vesmírem, stánek si zvolil v srdci tvém“ (Zpěvník ČČSH č. 151). V Příručce křesťanské modlitby ČČS z roku 1932 je tato osvícenská zbožnost také patrná: „Všecka slunce a nebesa nekonečná, všechny světy a časy tebe, Bože, neobsáhnou. Blízko jsi nám, ba v nás jsi, a přec jsi tak daleko“ (cit. s. 37).

Současná zbožnost v našem prostředí se vyznačuje určitým návratem k tradiční osvědčené křesťanské zbožnosti a spiritualitě.

Objevovány je pravoslavná a jeho hloubka duchovního života, ale upoutává i barokní římskokatolická zbožnost svým silným působením na iracionální stránku člověka. Určité lidi též oslovují pietistické nebo charismatické projevy zbožnosti a jsou jim blízké a vlastní. Nechybí však ani zájem o východní náboženství, o esoteriku a magii, a tak se pojem spiritualita stal velmi širokým až nezřetelným.

Hovoříme-li o spiritualitě v Církvi československé husitské, pak je tím míněna předně biblická zbožnost a křesťanský duchovní život ve smyslu života z Ducha svatého a v Duchu svatém. Zbožnost není jen vnější forma, viditelné náboženské projevy a úkony, ale skutečný postoj úcty a zakoušení posvátného. Předpokladem je náš osobní vztah k Bohu. Příkladem pravé zbožnosti a duchovního života je pro nás Ježíš a jeho vertikální vztah k Otci i horizontální k lidem. Víra jako vztah k živému osobnímu Bohu a vytrvalé následování Je-

žíše je víc než chvilkové citové zakoušení vzruchu radosti a zážitků náboženského uspokojení. Hluboká spiritualita je trvalé a důvěřivé vědomí Boží blízkosti v každém okamžiku našeho života, i když ji právě nemusíme bezprostředně prožívat a zřetelně pociťovat.

Tomáš Butta
patriarcha

Modlitba ticha: Ve jménu Otce, Syna i Ducha svatého zpytuji teď své svědomí, uvědomuji si svůj současný stav a vyznávám se, Bože, a děkuji, že mám tuto dnešní příležitost. Prosím za odpuštění a volám po tvém milosrdenství, ač vím, že ho nejsem hoden. Prosím, vstup do mé blízkosti natolik, abych pochopil, jak dál. Prosím, ať alespoň pro následné chvíle této modlitby odstoupím zcela od sama sebe. Ne však tak, jak si já představuji, ale tak, jak rozhodne tvoje svatá vůle. Kéž ji poznám, kéž najdu dost odvahy ji uskutečnit. Dál si netroufám, dál se už bojím pokračovat, lidsky se děším neznámého, a volám z hlubin Hospodina - vyslyš můj hlas! Prostřednictvím tvého Syna vzbuzuji důvěru, naději a lásku v tebe. Vyvaž mě, prosím, z mé lidské nevědomosti, pozvedni mě, prosím, do svého Vědomí, neboť se domnívám a věřím, že v tobě je pravý Život, že v tobě je moc i sláva navěky. Předkládám své lidské bytí jako obětní dar, přestože vím, že vlastně není mé. Z nepochopení tak činím, neboť nedovedu svůj vztah k tobě přesvědčivě vyjádřit. Vlastně jsem na konci své slovní modlitby. Všechno, co bych dále řekl, se mi jeví jako násilně vynucené pouhým lidským způsobem. Uchyluji se proto raději k mlčení. Do něho vkládám všechno nevyslovitelné, pro mne tajemné a neznámé --- Vnímám jen různá vnitřní bezeslovná hnutí - zdá se mi, že jsou přesvědčivější, účinnější než myšlenky a slova - méně překážím. Ticho mě nutí, abych prohloubil stav, v němž se nalézám - moc to nepotřebuju. Klidem tě oslavuji, klidem se nějak propadám, jakási lehkost přináší naději. Vpravdě miluji, leč nevím jak - a přeci tak činím. Jsem skutečně v „blízkosti království Božího“? Jsem u nebeské brány? Zaklepám a v bohobojném postoji počkám. Milost Boží si nelze vynutit. Na tvá vnuknutí pozor dávám a s Rabindranáthem Thákurem dodávám: „Zde odevzdávám klíče dveří svých a o poslední vlídná slova vás prosím. Obloha rdí se mi jítrem a já zřím stezku novou, nikdy neviděnou před sebou...“

MS

Osobně zakusit...

(Spiritualita v Církvi československé husitské)

Téma spirituality se objevuje na počátku doby moderní a je stále víc frekventované v církevní veřejnosti i odborných kruzích. Zřejmě se stává jedním ze znamení doby. Člověk se snaží uniknout z ubíjející povrchnosti i neosobní technické racionality a objevit hlubší přístup ke skutečnosti. I v duchovní oblasti prožívá potřebu „osobně zakusit“. To by nám mohlo být blízké. Vždyť naše tradice od počátku hovoří o náboženské zkušenosti. Obsah a výklad tohoto pojmu sice procházel vývojem, ale základní myšlenka je jasná a souzní s duchovní potřebou současníků.

V naší církvi bývá téma spirituality často spojeno s otázkami: Jaký zaujmout postoj k tradičním křesťanským zdrojům a formám duchovního života, jako jsou např. ignaciánské exercicie, hesychastická modlitba? Existuje nějaká specifická spiritualita ČČSH? A měla by vůbec existovat?

Duchovní život a jeho projevy neznamenaly a neznamenají konfesní hranice. Někteří, pokud vím, navrhují právě na tomto základě překonávat nejen rozdělení církví, ale také založit mezináboženský dialog. Lidská zkušenost transcendence spojuje všechny. Otázkou zůstává její reflexe, jazykové vyjádření a výklad, ale zkušenost sama může vést ke sblížení a porozumění.

Tradiční prvky duchovního života se projevují v ČČSH pro ni typickým způsobem (zbožnost spíše praktická, aktivní, liturgická, svátostná, „plachá“, neokázalá, civilní). Nemyslím, že bychom žádnou spiritualitu naší církve neměli. Naším úkolem ale není ani nějak uměle vytvářet „svou vlastní spiritualitu ČČSH“, nýbrž prohlubovat svůj duchovní život (osobní i společný) z tradičních zdrojů, způsobem odpovídajícím charakteru naší církve. Jsem přesvědčen, že to je možné a děje se to.

Duchovní život netvoří jeden z řady segmentů života, ale spíše je hlubší dimenzí celého života („hloubka všeho“). Spirituální člověk nemusí být „pobožnější“, ale uvědomuje si a žije svůj život v hlubších souvislostech. Mystik by řekl, že spirituální člověk je „bdělejší a přítomnější“.

Toto otevření nové, hlubší dimenze spirituality představuje dar milosti (dílo Ducha) a současně vyžaduje z naší strany dispozici (otevřenost). Ekumenická tradice uchovává základní osvědčené způsoby tohoto disponování se. Svou zbožností skutečnost nevytváříme. Jen se jí otvíráme. Disponujeme se, abychom ji mohli zakoušet, jak nám to Bůh chce dát. „Velké zkušenosti života bývají sice osudem, darem Božím a milostí, ale užitek z nich většinou

mají jen ti, co se připravili na jejich přijetí. Jinak nad člověkem vyjde hvězda, avšak ten je pro ni slepý.“ (K. Rahner).

Křesťanská tradice zná tři základní osvědčené prvky napomáhající rozvoji a prohloubení duchovního života: ticho (samota) – modlitba – Písmo.

Ticho představuje základní podmínku duchovního života. Připravuje nás k tomu, abychom mohli slyšet v srdci Boží Slovo. Ticho někdy lidi spojuje víc než slova. Modlit se neznamená jen říkat něco Bohu („bavit ho“, L. Armbruster), ale učit se být s Bohem. Máme přejít od komunikace ke komuniu (= společenství) s Bohem (L. Armbruster). Modlitba nás připravuje k přijetí Božích darů a zaslíbení. „Rozněcuje naši touhu po Bohu a životě s ním,“ (sv. Augustin). V tichu a modlitbě rozjímáme Písmo. Nasloucháme mu

a pořád se to učíme. Neustálá otevřenost vůči Písmu jako privilegované cestě, kterou k nám přichází Slovo, je důležitá. Evangelní výzva k obrácení znamená především tuto neustálou otevřenost Božím mluvení. V duchovním čtení zjednodušeně řečeno naslouchá jedinec-církev ve slovech Bible hlasu Vzkříšeného Krista. Očekává, že něco takového je možné, děje se a lze to zakusit. Duchovní četba Pisma nikterak nevyklučuje racionální exegezi, jak ji známe z teolo-

gického studia. Naopak. Z nejstarších proudů tradice známe obojí ve vnitřní jednotě (viz např. největší starověký biblista, exegeta a velký mystik Slova Órigenes).

Myslím, že dnes velmi záleží na tom učit se číst společně Bibli tak, abychom objevovali její sílu, aby lidé poznali, že to je kniha pro ně, nikoli jen pro odborníky teology a faráře, ale skutečně pro každého. K tomu nás dnes mohou vydatně inspirovat svou biblickou prací sestry a bratři z Latinské Ameriky, Afriky či Asie. Každý může být osloven Božím slovem. Je potřeba ticho, naslouchání a rozhovor. Vyžaduje to určitou námahu, ale lidé dnes rádi podstoupí námahu tam, kde vidí, že to je opravdu dobré a smysluplné. Cítím, že máme vytvářet kolem sebe podmínky příznivé pro takovou zkušenost s Písmem. Touto zkušeností bude zároveň prohloubena i zkušenost církve. Společně prožité ticho, modlitba i společné naslouchání Bibli nás spojuje navzájem, dává nám zakusit něco z rozměrů Boží lásky a tak duchovně buduje a oživuje církev.

Dnešní člověk potřebuje poznat, že k němu Bůh mluví. A Bůh k lidem opravdu mluví. I dnes. Naším radostným úkolem je toto dosvědčovat.

Petr Šandera

Milé sestry a milí bratři,

zveme Vás na pravidelné modlitby za naši církev. Konat se budou každé první úterý v měsíci v kostele sv. Václava na Zderaze v Praze v Resslově ulici od 18.30 hodin. Modlitby za církev vznikly před několika lety v souvislosti s volbou patriarchy a biskupů naší církve a s menšími či většími přestávkami se tyto modlitby udržely dodnes. Rádi bychom modlitební společenství opět obnovili. Věříme totiž, že pro svůj život v církvi a pro své aktivity potřebujeme důvěru v našeho Pána a jeho požehnání, abychom se tak vyhnuli pasivitě a poraženectví anebo naopak bezmyšlenkovitému a bezbřehému aktivismu. Místem setkání bude sakristie (minimálně do jara), chodte tedy prosím zezadu přes faru. V případě potřeby volejte na naše telefonní čísla. Budeme se těšit na setkání.

Kristýna Mlýnková (774 157 685) a Petr Bruna (732 777 638)

Co můžu udělat já?

Rada třetí: Šetřeme vodou!

Jiště to znáte – když někdy praskne vodovodní potrubí a načás přestane téct voda, hodně nás to omezuje – člověk najednou nemůže automaticky otočit kohoutkem a jen tak si nalít sklenici, opláchnout ruce, napustit vanu... Až teď vidíme, jak je voda nezbytná a potřebujeme ji každou chvíli – na pití, na vaření, na mytí, na splachování, na praní... Při poruše dodávky vody jsou vždycky hned k dispozici cisterny, ke kterým si můžeme s kanystrem nebo kyblíkem dojet. Je to nepohodlné, ale alespoň nějaká voda tu je. Není to ještě tak dávno, kdy se chodilo pro vodu s vědrem do studny úplně běžně. To až moderní doba nám zavedla pohodlně potrubím vodu až domů – a dokonce i teplou. U nás na chalupě máme studnu, ale není moc hluboká. Proto když bylo v posledních letech velké sucho, stávalo se, že když jsme byli na chalupě delší dobu nebo nás tam bylo víc, studna se vyprázdnila a voda přestala téci. Museli jsme začít vodou šetřit.

A v tom je ten vtíp – člověk většinou začne něčím šetřit teprve tehdy, když toho má málo. Když jsme nosili vodu v kyblících z potoka a pro vodu na pití jezdili s kanystrem do studánky, najednou jsme zjistili, že jí potřebujeme mnohem méně než dřív. A ne, že bychom přestali pít nebo se už nemylí – jen jsme přestali plytvat. Podobně působí, když za něco musíme zaplatit – proto si myslím, že je dobře, že za vodu platíme – nejen proto, že její čištění něco stojí, ale také proto,

že kdyby byla zadarmo, plytvali bychom ještě mnohem víc než teď.

Kde konkrétně můžeme vodu ušetřit? Třeba když se sprchujete, nenechávejte vodu stále puštěnou – než se namydlíte, odteče ji spousta litrů zbytečně do kanálu. Stejně tak při čištění zubů – zubaři nás nabádají, abychom si je kartáčkem drhli aspoň tři minuty – zkuste si někdy změřit, kolik vody za tu dobu z kohoutku vyteče! A přitom jí na vy-

pláchnutí pusy stačí malý kelímek. Dalším častým způsobem, jak spotřebovat mnohem víc vody, než je nezbytné, je mytí nádobí pod tekoucí vodou. Dnes má už hodně lidí úsporné myčky, my místo toho používáme dva dřevy – jeden na jarovou vodu, druhý na opláchnutí. Jistě vás napadnou další příklady.

Mysleme na to, že na světě jsou pořád místa, kde lidé trvale trpí nedostatkem vody jako takové nebo jim chybí kvalitní pitná voda.

JK
Nakreslila: Lucie Krajčířková

Ty věšš u Boha?

A proč? Jak víš, že Bůh vůbec je? S podobnými otázkami se setkáváme poměrně často. Odpovědět nebývá snadné, zvláště když ne vždy tazatele naše odpověď opravdu zajímá. Někdy je totiž

Nakreslila: Lucie Krajčířková

tak skálopevně přesvědčen o své pravdě, že jiný názor není vůbec ochoten přijmout. Má pak vůbec smysl se s ním o své víře bavit? Snažit se mu vysvětlit, co mi víra dává, čím mě obohacuje? Určitě se nevzdáváme – vždyť už to, že se ptá, znamená, že v něm přece jen nějaký červík pochybnosti hlodá. Účinnější způsob – i když neméně nes-

nadný – je však prokazovat svou víru tím, jak žijeme den po dni. Nemusí to být nic okázalého a patrného na první pohled – naše postoje, názory, chování v určitých situacích by však měly napovídát, že se snažíme řídit Boží vůlí. Tak nám všem přeji, ať se mám to v novém roce daří co nejlépe!

JK

Lednové zimní přání

Ráno jsem se probudila a venku bylo bílo.
Zima nám tak vykouzila své mistrovské dílo.

Do chladivého odkazu první vločka padá a z ledových provazů se sype celá řada.

Postupně se shlukují na prochladlé zemi, kde ve větru tancují v rytmu mezi všemi.

Ta sněhobílá chladná paní v rukou bílý odkaz drží, po vločkách posílá psaní, že zima přijde letos brzy.
Jitka Vestřálová (Lanďová)

Modlitba

Pane Bože,
děkujeme ti, že jsme tě mohli poznat a můžeme se na tebe kdykoliv obracet se svými radostmi i trápeními.
S tebou nejsme nikdy sami.
Amen

Povolání u Bibli

3. Zemědělci

I zraelci pěstovali zejména pšenici a ječmen. Jak jsme se již dříve zmínili, prvním zemědělcem v Bibli byl Kain (Gn 4,2). To, že Hospodin nepříjal jeho obět, vůbec neznamená, že by nepřál zemědělcům. Záleželo na Kainově povaze, ne na jeho povolání.

Po podzimních deštích půda změkla a rolník používal k jejímu obracení

jednoduchý dřevěný pluh, tažený volem nebo oslem.

Potom ručně zasal obilí (viz podobenství o rozsevači – Mt 13,3-9) a zaoral je do půdy.

Pokud přišly podzimní deště, bylo obilí zralé ke sklizni v dubnu nebo v květnu. Rolník sklízel obilí ručním

srpem a klasy svazoval do snopů, které nechával na poli

usušit. Nepožaté či spadlé klasy se nechávaly pro chudé, kteří si je mohli posbírat. O tom moc hezky vypráví biblická kniha Rút.

Jestliže podzimní deště nepřišly, obilí se neurodílo. V První knize Mojžíšově se dozvídáme například o sedmiletém období hladu, které nastalo ve všech zemích (Gn 41,54). Díky Josefově prozíravosti byly velké zásoby obilí nashromážděny

v Egyptě, který je pak okolním národům prodával. Obilí mohly také zničit roje kobylek nebo cizí armády. O tom, jak si rolníci poradili s případným plevelem, nás poučí další z Ježíšových podobenství (Mt 13,24-30).

Po sklizni byly svázané snopy odneseny na mlát, kde se obilí rozprostřelo a volí svými kopyty vymlátily zrna z klasů. Někdý

se přes obilí tahala těžká dřevěná deska, která byla opatřena kamennými nebo železnými hroty. Zrno se od plev oddělovalo tak, že se vymáčené obilí házelo lopatou proti větru. Větr odváhl plevy a na zem padalo poměrně čisté zrní. Nakonec se zrní ještě jednou pročistilo pomocí síta. Uchovávalo se v pytlích nebo hliněných nádobách. JK

Nakreslil: Lucie Krájčíková

Soutěž o tři knihy

Milé děti, když se vám podaří vypsat si z horní tabulky písmenka v pořadí podle čísel v dolní tabulce, dozvíte se, co je to spirituálita. Pošlete nám své řešení na adresu redakce nebo mailem na jana.krajcirkova@ccsh.net později do poloviny února, těm z vás moc rádi pošleme knížku! Iměna výherců otiskneme v březnové Cestě.

N	A	U	Č	S	Y	Ž	M	I
O	T	U	O	O	B	L	Ě	E
Ž	O	S	Í	S	Ě	O	CH	N
I	S	D	Ě	V	U	S	Ř	U
E	O	J	R	Z	O	T	R	R
E	D	I	I	O	M	V	I	Ž
T	P	A	M	A	M	T	J	K
P	V	N	V	T	Í	E	M	T

23	40	48	13	71	17	35	68	5
60	6	54	24	30	59	9	50	56
45	52	15	65	1	43	38	20	42
10	25	51	33	49	19	46	64	7
58	70	27	4	31	21	11	34	29
28	18	47	36	67	32	41	3	61
72	63	12	57	8	53	26	55	16
2	37	69	22	39	62	14	44	66

Blahopřejeme výhercům soutěže z listopadu

(tajenka: jsou pro nás dodnes příkladem.):

Tomáš Beran z Žernovniku
David Sitar z Blanska
Eliška Kapounová z Dlouhé Lhoty

Proč v Našepytlích nebylo objeveno bludiště 2. část

V Našepytlích bydlel můj bratranec Jaroslav se svou rodinou. Chodil do páté obecné a každé prázdniny jsme trávili společně, protože jsem byl z města a bylo mi tedy třeba tu a tam se nadýchat zdravého vzduchu. V těchto prázdninových dnech vynalézal Jaroslav různé podivuhodné výpravy například do rozsáhlých sklepů pod jeho rodným domem, kde měli být zakopaní švédští rejtaiři, jindy opět na půdu, kde jsme ve starém černém kufru hledali mezi zažloutlou poštou modrého Mauritia, a jindy opět do blízkého lesa, kde Jaroslav z několika různých položených balvanů rozpoznal rozvaliny kdysi slavného hradu Trumberka, rozbořeného pak Žižkou Janem. Při těchto výpravách mě Jaroslav obvykle jmenoval prvním důstojníkem, ponechav si titul velitele nebo generála, a vyzbrojil mě různými nepostradatelnými předměty jako motouzy, zrcátkem, pakličkem, skrojkem chleba, gumičkami od zavařenin, novinovým papírem, drátem, hřebíky, žárovkou, svíčkou, zápalkami, žiletkou atd. Jaroslav vynikal vůbec báječnými nápady a vlastnostmi. Snad to bylo tím, že odedávna četl. Znal jsem ho většinou čtoucího. I na tajemných výpravách vytáhl ve chvílích odpočinku odkudsi knihu nebo alespoň časopis a zahlobbal se do nich. Dosažitelné knihovny jim byly zcela vyřízeny. Teprve po letech jsem se mohl poučeně obdivovat faktu, že Jaroslav tehdy přečetl i třetí díl Vojny a míru, první díl Davida Copperfielda a sedm ročníků Stráže myslivosti. A z knih, které nečetl, znal zcela nepochopitelně obsah, což mi dodnes zůstalo zastřeno tajemstvím.

Zdeněk Svoboda
(pokračování příště)

Nakreslila: Lucie Krajčířiková

Čuňátko a Zlatíčko Část 4. – Novoroční předsevzetí

„Tomáši, Tomáši!“ povzdychla si srdceryvně maminka, „vždyť ty už jsi na tom svém tabletu úplně závislý! Ven nechodíš, ani s legem už si nehraješ, jenom pořád hraješ ty svoje hry!“
„To není pravda, mami, nejsem závislý!“ bránil se Tomáš. „A víš co, já ti to dokážu,“ povídá za chvíli. „Dávám si novoroční předsevzetí, že od 1. ledna budu na tabletu hrát jenom hodinu denně!“

„To bys vážně udělal?“ usmála se maminka, ale bylo na ní vidět, že moc nevěří, že Tomáš své předsevzetí dodrží. Jejich rozhovor poslouchal Čuňátko, schovaný pod postelí. „To si piš, maminko, že to dodrží,“ usmál se pod vousy, protože měl svůj plán. A jestli to Tomáš se svým slibem myslel vážně nebo ne, díky Čuňátkovi neměl na vybranou. Jeho tablet totiž každý den někam

zmizel a objevil se přesně jen na tu slíbenou hodinu. Tomáš ho hledal všude, kde ho napadlo, nikdy ho ale nenašel. Potom ho najednou, se objevil na stole. Nebylo to vždycky ve stejnou hodinu, ale hodně pomáhalo, když měl už hotové domácí úkoly. Po hodině hraní však tablet zase hned zmizel a objevil se až zítra. Když se ptal rodičů, tvářili se, že nevědí, o čem mluví.

Tomášovi to hodně vrtalo hlavou, ale nakonec si na to zvykl. A věřite, že mu ta odvykávací kúra prospěla? Po pár týdnech už ho to ani tak moc netrápilo, že má tablet jen na hodinu denně, a zjistil, že mít čas i na jiné věci není k zahoezení. A co vy? Dali jste si také nějaké novoroční předsevzetí?

Jana Krajčířiková
Nakreslila: Eliška Zapřívá

Hledání lásky

Lidé z různých rodin, zemí, kultur se vždy lišili. Asi nejvíce se však liší lidé z Měsíce a lidé ze Slunce. Všakurku, nejsme jediní, kdo obývá naši soustavu. Kromě nás, Pozemšťanů, tu jsou i Měsíčané a Slunečňané. Sluneční lid se vyznačuje tím, že všichni mají modré oči a vlasy barvy písku, zlata nebo je mají zrzavé. Když je poznáte lépe, zjistíte, že překypují touhou stále něco zkoumat, jsou velice horliví a citově otevření. Vůbec neznají strach z neznámého – naopak je milují, protože je co objevovat.

Měsíční lid je jejich pravým opakem. Oči mají vždy černé nebo hodně tmavě modré. Připomínají také oblohu – jenže v noci. Vlasy mají vždy bílé nebo kouzelně stříbrné. Na rozdíl od lidí ze Slunce, kteří mají kůži vždy lehce opálenou, Měsíčané jsou naprosto bídí. Hlavní rozdíl je však v povaze. Měsíční lid je neuvěřitelně konzervativní, uzavřený a nic nového nechce ani vidět. Jsou chladní a důstojní a nikdy nedělají nic zbytkého, směšného či dokonce pobuřujícího. Kvůli těmto rozdílům se tyto dva národy k smrti nenávidí. Ovšem jedno mají společné – nevědí, co je to láska.

Jednoho dne uspořádal sluneční král slavnost vynálezů. Mimo jiné zde proběhla soutěž o nejlepší návrh tématu hlavního výzkumu pro příští rok. Návrhů bylo mnoho, například: Zdají se zvířátům sny? Může se sen nahrát z hlavy na kazetu a pustit znovu? Kde se bere teplo Slunce? Jsou všechny hvězdy stejně jako ta naše? Ovšem nejvíce krále zaujala otázka jedné mladé slečny: „Výsosti, co je to láska? Lidé z Modré planety tu věc zbožňují.“

Král hned rozkázal, aby se nad tímto záhadným slovem začalo bádát. Někdo si myslí, že by mohl jít o nějaký přístroj. Nebo snad potravina? Rostlina? Domáci mazlíček? Nikdo nevěděl. Nakonec rozhodli: „Vyšleme někoho přímo na Zemi, ať tu lásku najde a přinese.“ Přihlásil se chlapec jménem Flame. Měl zrzavé vlasy a oči mu jiskřily touhou po dobru-družství. Popřáli mu tedy štěstí a Flame šel.

Tato událost se měsíčnímu lidu nelíbila. Co když je láska nějaká zbraň a všechny je zničí? Vyslali tedy divenku Moon, aby to Flameovi překazila.

Potkali se na hvězdné stezce blízko Velkého vozu. K Zemi už to bylo jen kousek kolem

království Kassiopey. „Jak ti říkájí?“ zeptal se Flame a prohlížel si tu bělovasou slečnu s černými perlami místo očí. „Moon“, odpověděla potichu. „Proč hledáš lásku? K čemu pak je dobrá?“ „Lidé jí prý zbožňují. Musí to být něco krásného“, usmál se Flame. Jakmile došli na Zem, jejich oděv se náhle proměnil. Flame byl nyní v kabátku s vyletní holí a Moon dostala šedé sváteční šaty. S úžasem hleděli na tu krásu. Ve městě se právě konal jarmark. Všude plno lidí, povozů, zboží a hluku. Flame se hned začal každého vyptávat: „Kde najdu lásku? Co to je?“ Lidé se však jen smáli a hleděli si svého. Moon se Flamea neustále snažila přemluvit, ať to vzdá a vrátí se domů. Flame však trval na tom, že se vrátí teprve, až najde, co chce.

Čas plynul a Flame stále lásku nenalezal. Oba začali pochybovat, že to někdy skončí. Nu... Alespoň že měli jeden druhého. Flame cítil, že je mu Moon dražší než cokoliv jiného. Šnad proto zůstával na Zemi – aby se od ní nemusel odloučit. Moon ze stejného důvodu doufala, že Flame lásku nikdy nenajde. Zároveň si však přála, aby byl šťastný a tu díž aby našel, co hledá. Nakonec už oba pomalu zapomněli na své původní poselství a jen tak spolu žili a užívali společných chvil.

O tom se ovšem dozvěděli sluneční král a měsíční královna. Nadšení nebyli a rozhodli se své neposlušně poddané potrestat. Král, aniž věděl, že Flame ve skutečnosti našel, co hledal, prokřel Flamea tak, že už se nikdy nemohl vrátit na Slunce a stal se Pozemšťanem. Mnohem větším trestem pro něj však bylo to, co postihlo Moon. Na rozkaz královny se rozplynula a stala se součástí nekonečné mlhy, husté jako oblaka. Plula nad roklí a tíše naříkala.

Od té doby Flame každý den vycházel na nejvyšší skálu, díval se na mraky a mluvil se svou milovanou. Tak člověk ze Slunce našel lásku, věčnou lásku, kterou však už nikdy nebude moci obejmout.

Lucie Krajičíková

Příběh byl inspirován obrázkem „Putník nad mořem mlh“ od Caspara Davida Friedricha

Všechno s Bohem

*Já prosby k Bohu, s ním, v něm, z něho vysílám: on jest můj duch, můj žalm, mé slovo, vše, co mám.
Angelus Silesius, Cherubský poutník*

Modlitba jako základ spirituality

Spiritualita, česky duchovnost (někdy se užívá také výraz zbožnost), znamená životní praxi, způsob vnímání a osobního zacházení s tím, co člověka přesahuje: s Bohem, s božským, s transcencí. Lze ji též definovat jako rozměr života, v němž si uvědomujeme Boží přítomnost. Spiritualita zahrnuje tedy Boží působení v nás, ale také samozřejmě naši vlastní aktivitu, ale pouze tu, která je reakcí na Boží činnost a která je umožněna Boží milostí. Existuje mnoho typů spirituality – zůstaneme-li u spirituality křesťanské, pak je to např. spiritualita mnišská, kněžská a laická, spiritualita východní a západní a různé typy spirituality podle řeholních řádů. Vzhledem k tomu, že ve spiritualitě jde o niterný vztah s Bohem a ten lze udržovat a prohlubovat pouze prostřednictvím modlitby, lze modlitbu považovat za základní kámen každé spirituality.

Modlitba je výrazem toho nejintimnějšího vztahu a není snadné o ní mluvit. Paradox modlitby spočívá v tom, že se ji musíme učit, ale zároveň ji můžeme jediné přijmout jako dar. Právě proto je modlitba předmětem tolika protichůdných představ a názorů. V mnoha knihách mnohých světců a dalších najdeme návody, jak se modlit. Mnoho autorů nám stále opakuje známou větu apoštola Pavla: V modlitbách neustávejte (1. Tes 5,17). A nacházíme i různé školy modlitby. Podíváme-li se na jednu z nejstarších východních škol – hesychamus – ta pokládá za základ vytvoření intimního vztahu s Bohem vážně myšlenou disciplínou. Bez stálého a náročného usilování nemá podle této školy smysl o modlitbě mluvit. Jeden ze známých představitelů této školy Theofan Zatvornik napsal: „Učiň si pravidlo, že budeš neustále s Pánem a že tedy budeš svou mysl udržovat ve svém srdci a nedovolíš svým myšlenkám se toulat; když zabloudí, přiveď je zpět a drž doma, v komůrce svého srdce a v rozhovoru s Pánem“ (The Art of Prayer, Faber and Faber, London 1966, s. 119). Ale disciplína je jen jednou částí – titíž autoři připomínají, že modlitba je dar Boží. Říkají, že bez pů-

sobení Ducha svatého v nás se ani modlit nemůžeme. Jasně to říká apoštol Pavel: „Nikdo nemůže říci Ježíš je Pán, leč v Duchu svatém“ (1 K 12,3). Mnoho mystiků říká, že modlitba je milost, svobodný dar Boží, ale zároveň dodávají, že je opravdu v našem dosahu. V Ježíši Kristu Bůh vstoupil do našeho niterného života a my můžeme do jeho života vstoupit skrze Ducha. Modlitba v Duchu Ježíšově tedy znamená účast na niterném životě Boha samého. Thomas Merton napsal: „Sjednocení křesťana s Kristem je mystickým sjednocením, ve kterém se Kristus sám stává pramenem a principem Božského života ve mně.“

Kristus sám ve mně božsky dýchá a dává mi tak svého Ducha.“ (New Seeds of Contemplation, Burns Oates, London, 1962, s. 123-4). A apoštol Pavel to vyjádřil slovy: „Už nežiji já, žije ve mně Kristus“ (Ga 2,20). Modlitba je tedy Božím dýcháním v nás, skrze něž se stáváme součástí Božího niterného života. Dalším paradoxem je, že Bůh je mimo rámec naší zkušenosti, a přesto je v centru všeho. Proto také často bývá těžké odlišit v modlitbě Boží přítomnost od jeho nepřítomnosti. Jeho přítomnost natolik přesahuje rámec lidské zkušenosti, že může být pocíťována jako nepřítomnost, a naopak silný pocit nepřítomnosti Boží může otevřít cit pro jeho přítomnost. Tato skutečnost je velmi silně vy-

jádřena v žalmu 22. Když Ježíš vyřkl slova tohoto žalmu na kříži, spojily se naprostá opuštěnost a plné přijetí. V tomto okamžiku úplné prázdnoty bylo vše naplněno. V hodině temnoty bylo spatřeno nové světlo. A když se modlíme, vstupujeme právě do tohoto mystéria. A tak nám často zbývá věrné čekání na Toho, který již přišel, ale ještě má znovu přijít. Tajemství Boží přítomnosti se tedy můžeme dotknout jen skrze prožívání jeho nepřítomnosti. V trpělivém očekávání Milovaného zjišťujeme, jak moc již naše životy naplnil.

Je mnoho způsobů, jak se modlit. Jistě se občas ptáme: Jaký je můj způsob modlitby? Co je modlitbou mého srdce? Asi nelze vzít modlitbu vážně a nezvolit nějakou cestu. Ta nám ovšem nevydrží po celý život, ale bude občas třeba změnit cestu či alespoň směr. Hledáme cestu, která nás povede do hlubokého intimního vztahu s Bohem. Podíváme-li se na životy a doporučení „klasiků“ modlitby, pak lze zdůraznit 3 věci, které jsou pro život modlitby důležité: rozjímavé čtení Písma, tiché naslouchání Božímu hlasu a důvěřivá poslušnost duchovnímu doprovázejícímu. Často jsme zvyklí Boží slovo analyzovat, ale ono by nás mělo vést více k meditaci a kontemplaci, ke spojování s naším osobním příběhem. Zadržujeme tichý čas v Boží přítomnosti. Přestože se snažíme žít celý den, celý život pro Boha a s Bohem, je nutné vyhradit si denně specifický čas pouze pro Boha. Pokud to činíme, po nějaké době objevíme, že nás čas strávený v tichu činí vnímavějšími a pokojnějšími. Slovo Boží nás táhne do ticha a ticho nás činí vnímavými pro slovo Boží. Ale to vše potřebuje citlivé vedení, abychom neklamali sami sebe a nezaměňovali svůj hlas za hlas Boží. Bez citlivého doprovázení je velmi těžké zůstat věrným touze najít svou vlastní duchovní cestu. Naše modlitba se stává modlitbou srdce, jestliže jsme ve svém středu uvolnili prostor, do kterého může vstoupit Bůh a stát se naším hostitelem. Vždyť Ježíš řekl: „Vždyť království Boží je mezi vámi“ (L 17,21). A „Hle- ➤

dejte především jeho království a spravedlnost a všechno ostatní vám bude přidáno“ (Mt 6,33).

Ale musíme si také uvědomit, že modlitba nás často vede tam, kam bychom raději nešli. Modlitba nás nezabaví utrpení – spíše naopak. Trpíme více, protože naše láska k Bohu je láskou k Bohu trpícímu, k Bohu, ve kterém je veškeré lidské utrpení přijato soucitem. Pokud nalezneme svoji modlitbu srdce, budeme více milovat i více trpět, uvidíme více světla, ale i temnoty, více milosti, ale i hříchu. Modlitba srdce nás vede jak na Tábor (abychom byli svědky proměnění Páně

Mt 17,2), ale i do Getseman (L 22,44). To, co zatím bylo řečeno, by mohlo vyvolávat dojem, že modlitba je pouze soukromou záležitostí – já a Bůh. Ale opak je pravdou. Modlitba musí zůstat pevně zasazena v životě společenství, jehož jsme součástí. Společenství víry nabízí ochranné hranice, v nichž můžeme naslouchat našim nejhlubším touhám, aniž bychom se soustředili příliš na sebe. Společenství víry je tak pramenem veškeré modlitby. Vždy směřuje za sebe samo a hovoří svým vlastním, jedinečným jazykem – jazykem modlitby. Skrze modlitbu je společenství jak vyjadřováno, tak

utvářeno. Osobní a společnou modlitbu nelze od sebe oddělit. Osobní modlitba bez společenství se stává egocentrickou, ale bez osobní modlitby se modlitba společenství stane pouhou rutinou. Bůh nás všechny povolal z temnoty do světla své slávy. Toto společné povolání proměňuje náš svět v místo, kde mohou vedle sebe existovat Tábor i Getsemany, náš čas v čas trpělivého, ale radostného očekávání posledního dne a nás samotné v bratry a sestry.

Ivana Macháčková
(Zpracováno na základě textů z knihy H. J. M. Nouwena: Duchovní život jako cesta, Vyšehrad, Praha, 2012.)

Co je meditace?

Meditace je duchovní úkon a jako všechno pod sluncem má i meditace mnoho definic. Různí autoři ji popisují různými způsoby. Meditaci bychom mohli definovat jako bdělé vnímání skutečnosti. Nebo: vědomí zaměřené na bytí a Boží věci. Mně se nejvíce líbí: žít s Bohem tady a teď.

Osobně jsem přesvědčen, že člověku více prospívá pět minut meditování, než hledání té nejpřesnější definice. Meditace je ta nejpřirozenější věc na světě. Meditovat dokáže v podstatě každý. Stačí si jen naplno uvědomit: jsem tady a teď! Pokud jsem ve stavu plného vědomí, už medituji. Je to základní meditace – stav bdělosti.

Známe to i ze života: zaměříme pozornost na zajíce na poli, na dojemnou scénu ve filmu, na rybku, která vyskočila nad hladinu řeky a zase se ztratila. Jsou to okamžiky, kdy „vytrháváme“ mysl z nevědomého prožívání k určitému stupni soustředění. Často se to děje, když se chystáme podat nějaký výkon, například chceme vystřelit z luku – zatajíme dech, zamíříme, mysl a celé tělo se soustředí...

Meditace je ale zároveň hodně obtížná. Zkoncentrovat se na krátký čas dokáže samozřejmě každý, ale udržet plně soustředění, to už je velký problém. Za běžných okolností dokážeme naplno zaměřit svoji mysl zhruba na 10 až 20 vteřin. Potom ulitáváme, ztrácíme se. Mysl opět zaměstná něco jiného. Mysl je jako motýl, který přelétává z květu na květ. Chtěl by ochutnat každý a na žádném dlouho nevydrží. Nové barvy a nové vůně ho přilákají a nedopřejí mu klidné spočinutí.

Jednou mě napadlo, že s meditací to je podobné jako s půjčkou. Banka vám půjčku poskytne velmi snadno. Dnes nepotřebujete ani ručitele. Za pár minut se vyplní papíry, ověří se potřebné dokumenty a je to. Člověk je šťastný, že má peníze v kapse. Ale až potom přichází realita. Měsíční splácení požadované částky, ke které jsme se smluvně zavázali. Ať mám dobré nebo špatné dny, ať svítí slunce nebo prší, ať jsem nemocný nebo zdravý. Od té chvíle nikoho nezajímá, jak mi zrovna je. Banka chce nazpět svoje peníze i s úroky. A abych je zvládl splácet, musím se snažit.

Tak je to i s meditací. Půjčku získáme jednoduše a hned. Ale až následující dny, týdny a měsíce ukážou, jak s ní dovedeme naložit. Mysl a srdce člověka ponořeného ve „víru světa“ jsou podobny počítači, který má otevřeny desítky, až stovky oken. Je tak pře-

tížený, že kolabuje. To samé se denně děje s námi, s naší duší: je přetěžována množstvím zbytečných informací (z médií, bulváru), umělými povinnostmi (co všechno je potřeba zabezpečit, aby byl náš život na „vyšší úrovni“), osobními ambicemi a touhami (chci získat místo šéfa, chci mít drahé auto, chci pravidelně trávit dovolenou na Krétě, chci získat tamtu ženu), až to nezvládneme a tělo vypoví službu. Nosíme mysl plnou starostí, informačního odpadu, zbytečných tužeb, stresu a nervozity.

Naproti tomu bdělá a čistá mysl je podobna počítači, který je zapnutý, ale nevyvíjí žádnou zbytečnou činnost. Nachází se v základním klidovém stavu. Čeká na to, co se bude dít. Je to základní forma meditace: bdělé vnímání skutečnosti. A toto bdělé vnímání bytí je vždy spojeno s tajemstvím Božího života.

Juraj Jordán Dovala

Princip meditace

Jeden kněz vysvětloval svým věřícím princip meditace.

„Je to jednoduché,“ říkal. „Když jsme byli malí kluci, na letním táboře jsme dvě hodiny počítali auta, která projela kolem. Nevěřili byste, co všechno jsme objevili. Jaké typy aut a barev. Toho bychom si nikdy nevšimli, kdybychom naši pozornost plně nevěnovali poctivému počítání. A pak někdo dostal nápad: Pojďme sledovat oblaka. Po několika minutách úpěnlivého pozorování se nám začaly zjevovat ukryté obrazy. Panečku, to byla podívaná. Oblaka kouzčila tvary a mozaiky, ve kterých byli rozpoznatelní sloni, gepardi, myši, květiny, stromy, města, bojovníci i mudrci. Viděli jsme to, co nikdo z těch lidí, kteří chodili se zraků, upřenými do země, neviděl. Až po dlouhých letech jsem si na ty zážitky vzpomněl, když jsem se jako kněz začal věnovat meditaci a vnitřní modlitbě. Uvědomil jsem si, že už jako kluci jsme odhalili základní princip meditace: Zaměřit svou pozornost a setrvat v tom. Chceme-li putovat k Bohu a prodlévat v jeho svatostánku, zaměříme svou pozornost na Boha a setrváme v tichu srdce.“

Juraj Jordán Dovala, z knihy Pankáč v kostele

„Pane Všemohára! Ty, jenž nasloucháš skličným nářkům a zoufalým výkřikům všech svých milovaných dětí, ty slyšíš mé nesouvislé nářky, ty rozumíš mým zmateným slověm. Snažím se ze všech sil, abych se ti přiblížil. Vžívám tě svými nepřiměřenými modlitbami a ty mi rozumíš.“

modlitba Rabiho Nachmana (Vlídna zbraň)

Kněží, kteří neviděli Boha

Na setkání kněží se z ničeho nic strhla vášnivá diskuse. Na tom by nebylo nic zvláštního, vždyť slovní klání má v dějinách církve svou tradici. Byla by to krásná podívaná pro věřící laiky, kdyby setkání bylo pro veřejnost. Taková lahůdka, kde to jiskří a zároveň se odkrývají pozice niterně žité víry. Jenže tenhle dialog záhy přešel v okřikování a okřikování ve fyzické napadání. Nevěřili byste, ale kněží si skutečně, jak rozvášněné sokyně, vjeli do vlasů. Do toho se vrátil biskup, který si jen na

chvilíčku odskočil, a nevěřil svým očím. To byl obraz - upoceně tváře, rozčuchané účesy, sežmolené košile, otrhané kolárky..., no děs a hrůza.

Biskup ihned zatleskal, aby si vyžádal pozornost rváčů, a zvolal na ně: „Že se nestydíte, před Bohem se takhle chovat!“ Samozřejmě že na biskupovo slovo se hned sjednal pořádek. Kněží si ukázněně sedli jako žáčci ve škole a každá strana mu chtěla vysvětlit, proč se pře vyhrotila. „Ne, nechci slyšet nic!“ zastavil je biskup.

„Mně to neříkejte, povězte to Bohu, proč jste takhle dětinsky selhali. Já vám povím jednu věc: Bůh je s námi, tady a teď. Naučte se ho vidět vždy a všude. Potom se nestane, že se kvůli malicherným sporům přestanete ovládat. Bůh chce od nás jiné věci než šarvátky.

Chce, abychom žasli nad krásou hvězd. Abychom děkovali za dar života při každém nádechu. Abychom zpívali u řeky, která se řine do moře.

Abychom jeho PŘÍTOMNOST viděli vždy a všude a oslavovali ji.“

Juraj Jordán Dovala,
z knihy Pankáč v kostele

Otázka

Bůh je odpověď, jak si často myslíme a jak to hlasitě zvěstují jeho horliví stoupcí. Bible říká stroze, že Bůh je Slovo. A kdoví, možná, že je většinou otázkou, kterou jinak nikdo neklade.

Lem roucha

Izajáš ve své vizi, při níž byl povolán, spatřil Hospodina sedět na vysokém trůnu a „lem jeho roucha naplňoval chrám“ (Iz 6,1). To, co mohou obsahovat chrámy - t.j. kult, náboženství, teologie - není nikdy Bůh sám, nýbrž nanejvýš lem jeho roucha. Kněží a teologové: pečovatelé o lem Božího roucha.

Zdola

Dívá se Bůh na svět shora? K této domněnce svádí pořád formule „Bůh v nebesích“. Ale evangelium tvrdí, že perspektiva Boží je perspektiva Ježíšova. Ten jakožto anonymní venkovan uprostřed světové říše římské a jakožto pověšený místní rebel učil vidět svět zdola, to znamená ze zorného úhlu bezprávných (žen, dětí), zavržených (malomocných), venkovských proletářů (nádeníků), zbloudilých ve víře (Samařanů) a sociálních psanců (celníků).

Rámus

Kdysi se tropil rámus, aby se zlí duchové vyhýbali lidem a příbytkům. Zlí duchové se zřejmě dneška fantasticky rozmnožili - jinak je totiž ustavičný rámus, který děláme, nevysvětlitelný.

Kříž

„Kříž spojuje to, co je nahoře, s tím, co je dole, a to, co je vlevo, s tím, co je vpravo.“ Takové je symbolické vysvětlení, oblíbené zejména v učebních pomůckách pro vyučování náboženství. Jak to? Copak se dal Ježíš pověsit, aby tím upozornil na dobře vymyšlenou formu kříže? To snad ne! Kříž není symbolem všesvětové ideologie středu, je to šibenice, určená pro úchylná a buřiče, pro nepřátele a rouhače.

Extra caritatem nulla salus

„Mimo církev není spásy.“ Novozákonně by však tato věta musela znít „Mimo lásku není spásy.“

Z knihy Kurta Martiho Něha a bolest, edice Blahoslav 2001

Raději spi, než kritizuj

Sádí ze Širázu o sobě vypráví tento příběh:

Jako chlapec jsem byl velice zbožný, zanícený pro modlitbu i pobožnosti. Jednou v noci jsem s otcem držel vigilii, svatý Korán na klíně. Brzo začali všichni v místnosti podřimovat a netrvalo dlouho a tvrdě spali, tak jsem se naklonil k otci a povídám: „Ani jeden

z těchto spáčů neotevře oči nebo nezvedne hlavu, aby se pomodlili. Člověk by řekl, že jsou všichni mrtví.“

Otec odpověděl: „Můj milovaný synu, to už je lepší spát, než takhle kritizovat.“

Diamant

Žebravý mnich došel na kraj vesnice a usadil se pod stromem, že tam přenocuje, když tu najednou přiběhl vesničan a volal: „Kámen! Ten kámen! Dej mi ten drahý kámen!“

„Jaký kámen?“

„Včera v noci se mi ve snu zjevil bůh Šiva,“ vysvětloval vesničan, „a řekl mi, že když půjdu za soumraku na kraj vesnice, najdu tam mnicha a ten mi dá drahý kámen, který ze mne udělá nadosmrti boháče.“

Mnich se chvíli hrabal ve vaku a pak jeden kámen vytáhl: „Patrně měl na mysli tento,“ pravil a podal jej vesničanovi. „Našel jsem ho před pár dny na lesní stezce. Je váš.“

Muž na kámen užasle hleděl. Byl to diamant, a pravděpodobně ten největší na světě. Vždyť byl velký jako lidská hlava. Popadl diamant a odešel. Celou noc se však v posteli převaloval a nemohl spát. Za úsvitu šel probudit mnicha a řekl: „Chtěl bych, abys mi dal jiné bohatství. To, které ti umožňuje dát někomu takový diamant s tak lehkým srdcem.“

Změň svět tím, že změníš sebe

Súfi Bajázid o sobě říká:

„Když jsem byl mladý smýšlel jsem jako revolucionář a veškeré mé modlitby k Bohu zněly: ‘Bože, dej mi sílu změnit svět.’

Když jsem se blížil střednímu věku a uvědomil jsem si, že polovina života mi uběhla, aniž bych změnil jedinou duši, změnil jsem modlitbu na: ‘Bože, dej mi tu milost změnit všechny ty, kteří se mnou přicházejí do styku. Jen mou rodinu a přátele a budu spokojený.’

‘Teď, když už je ze mě stařec a mé dny jsou sečteny, má modlitba zní: ‘Pane, dej mi milost, abych mohl změnit sám sebe.’

Kdybych se takto modlil od samého začátku, nepromarnil bych život.“

Z knihy Ptačí zpěv od Anthonyho de Mella.
Nakladatelství Cesta 2001. www.cestabrno.cz

Dveře do Bredovské zahrady ve Lvové

Klatovy - benefice na opravu varhan

Dne 15. prosince se konal benefiční koncert na podporu veřejné sbírky na opravu místních pišťalových varhan v kostele Sboru Dr. Karla Farského Církve čsl. hutské v Klatovech. Ve zhruba osmdesátiminutovém programu Základní umělecké školy J. Kličky vystoupilo přes padesát účinkujících. Žesťové kvarteto na úvod, žesťový kvintet s dětským pěveckým sborem, Studentský soubor Kaňky, Smyčcový orchestr a symfonický orchestr při ZUŠ v čele s dirigentem a autorem hudby Janem Kaňkou a literárně dramatický soubor pod vedením Markéty Lukášové s doprovodem dívčí ka-

pely Greedies. Ti všichni přinesli více než stovce návštěvníků krásný pozdně adventní umělecký zážitek s koledami, originálními interpretacemi klasických kusů a poutavým příběhem o vánoční hvězdě, který svým slovem o astronomických souvislostech Ježíšova narození doprovodil místní pan farář Tomáš Procházka. Toho večera bylo veřejnou sbírkou na opravu varhan vybráno 11 173 Kč. Celkově je k 2. lednu 2017 na transparentním kontě a veřejně pokladně sbírky necelých šedesát tisíc korun. Všem návštěvníkům koncertu i dosavadním dárcům s radostným srd-

cem děkujeme, stejně jako všem účinkujícím za jejich čas a lásku k umění. Celkové náklady generální opravy varhan činí 402 152 Kč. Cílová částka první etapy opravy činí 119 811 Kč. Jakmile sbírka dosáhne prvoetapové částky, začneme s opravou. Do zahájení opravy varhan nám tedy chybí ještě jednou tolik, co již bylo vybráno do této chvíle. Věříme, že i s vaší pomocí se to povede a budeme moci zahájit opravu již letos. Transparentní účet veřejné sbírky na opravu varhan je 115-2688330217/0100.

**Rada starších
NO CČSH Klatovy**

Novoroční ekumenická slavnost 2017

Již tradiční Setkání lidí dobré vůle proběhlo na Nový rok za účasti představitelů křesťanských církví v kostele sv. Václava Na Zderaze v Praze na Novém Městě. Za naší církev se ekumenické slavnosti zúčastnil patriarcha dr. Tomáš Butta a Mgr. Ema Blažková.

Modlitba, kterou přednesl Martin Moldan, biskup Apoštolské církve: *Svatý Bože, ty jsi vskutku naše útočiště, naše síla i pomoc v každé nesnazi. Jsi Bohem, před jehož velikostí se chvějí hory, a současně i někým, koho můžeme nazývat ve jménu Pána Ježíše svým Otcem. Děkujeme ti za mnohá tvá ujištění o tom, že jsi s námi. Děkujeme ti za to, že se opět můžeme sejt na počátku nového kalendářního roku. Ač jsme z různých církví a různých tradic, tvé slovo vytváří základ, na němž můžeme společně budovat jednotu. Jsme lidmi, kteří zhřešili, avšak ve jménu tvého syna Ježíše Krista docházíme smíření a naděje. Modlíme se, abys otevřel naše srdce i mysl a učinil je vnímavými pro hlas tvého Ducha. Dej nám poslušné a vnímavé srdce, bychom byli lidmi, kteří jsou nejen posluhači, ale rovněž i těmi, kteří dle tvého slova žijí a konají. Amen.*

Vyhledávací řízení na pozici referenta/referentky Odboru ekumeny a vnějších vztahů Úřadu ústřední rady ČČSH

Církev československá husitská vyhlašuje vyhledávací řízení na pozici referenta/referentky Odboru ekumeny a vnějších vztahů ÚÚR ČČSH jako zástup za rodičovskou dovolenou.

Kvalifikační předpoklady:

- členství v ČČSH,
- dokončené min. SŠ vzdělání s maturitou, výhodou VŠ teologické vzdělání,
- plynná mluvená i písemná angličtina, výhodou je znalost dalšího jazyka,
- administrativní zdatnost, znalost MS Office (Word, Excel, Power point),
- přivítáme základní znalost administrace webových stránek (Wordpress).

Nabízíme:

- služební poměr na 1/2 úvazku (za rodičovskou dovolenou),
  - práci v menším kolektivu v rámci Odboru ekumeny a vnějších vztahů a současně spolupráci v rámci celého Úřadu ÚR ČČSH,
  - flexibilní podmínky pracovní doby.
- Předpokládaný nástup od 1. března 2017.*
Žádost s životopisem zašlete do 20. 1. 2017 na adresu Církev československá husitská, personální oddělení, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6; nebo mailem na adresu: personalistika@ccsh.cz

Extenze 2017

dom Svoboda Freiheit

18.1.2017, doc. ThDr. Kamila Veverková, Th.D.
Martin Luther o svobodě křesťana. K výročí německé reformace

25.1.2017, Mgr. Zuzana Marie Kosticová, Ph.D.
Pojetí svobody u Carllose Castanedy

1.2.2017, Mgr. Vladimír Volráb
Křesťanská meditace a svoboda ducha

8.2.2017, PhDr. Vlastimil Zátka, CSc.
Kantova teorie svobody v kontextu osvícenské filosofie 18. století

15.2.2017, prof. ThDr. Jan Blahoslav Lášek, Dr.h.c.
Pojetí svobody u zakladatelské generace ČČSH

22.2.2017, doc. ThDr. Jiří Vogel, Th.D.
Theodicea. Reformační odpověď na otázku po Boží dobrotě a svobodě v konfrontaci se zkušeností zla ve světě

Vždy ve středu od 19:00 ve Farského sále Husova sboru na Vinohradech (Dykova 1, Praha 10).

Ve vzájemné spolupráci pořádají:

HUSITSKÁ TEOLOGICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova
www.huf.cuni.cz

Náboženská obec
Církev československá husitská
v Praze na Vinohradech
www.bo-vinohrady.cz

EKUMENICKÁ STUDENTSKÁ SLAVNOST

Zveme vás na tradiční 10. ekumenickou slavnost
pro studenty, děkany, pedagogy, zaměstnance teologických fakult
v rámci Týdne za jednotu křesťanů

**v úterý 24. ledna 2017 v 18 hodin
v Kostele sv. Jana Křtitele Na Prádle
na Malé Straně v Praze.**

Bohoslužbu slova dle formuláře Týdne modliteb za jednotu křesťanů
vedou studenti jednotlivých teologických fakult

*Pořadatel: Církev
československá husitská
ve spolupráci
s Ekumenickou radou
církví v ČR.*

*Děkujeme n. o. CČSH
Praha 1-Malá Strana
za laskavé poskytnutí
prostor.*

